सोणिदाह कुंभे ॥ पक्षे । भीमसेणस्स पश्चादो हिंडी ऋदि हिडिंवार घुडुक्क-यज्ञो केण उवज्ञमित ॥ $Amo\ d\acute{a}ha$ $v\acute{a}$ ॥३०१॥ मागध्यामवर्णात्परस्य ञामोऽनुनामिकांतो डित् आहादेशो वा भवति ॥ शयणाहँ सुहं ॥ पक्षे निलंदाणं ॥ व्यत्ययात्प्राकृतेऽपि ॥ ताहँ । तुम्हाहँ । अम्हाहँ । श्ररिआहँ । कमाहँ ॥ Ahamvayamor hage ॥३०२॥ मागध्यामहंवयमो: स्थाने हमे इत्यादेशो भवति ॥ हमे शक्कावदालतित्यणिवाशी धीवले । हमे शंपत्ता ॥ Şesham Şaurasenívat ॥३०३॥ मामध्यां यदुक्तं ततोऽन्य-च्छीरसेनीवहुष्ट्यं। तत्र 'To do 'nádau। 261। शीरसेन्यामयुक्तस्य॥ पविशाद । आउत्ते । शामिपशादाय ॥ Adhah kvachit । 2621 अले किं एशे महन्दे कलयले॥ Vádes távati 1263। माले धवा। धवले धवा। यंया दाव शे जागमे॥ A ámantrye sau veno nah 12641 भो कंचुइजा ॥ Mo vá 12651 भो रायं ॥ Bhavadbhagavatoh 1266। एटु भनं। शमरो भयनं महानीले। भयनं कहुंते ये जप्पराो पर्रकं खोज्जियपलस्स प≍कं पमाणीकलेशे॥ Na vá ryo yyaḥ 1267। खया एशे खु कुमाले मलयकेंद्र ॥ Tho dhah 1268। जले कुंभिला कधेहि॥ Ihahachor hasya । 269। कुशलध । जय्याकुशलध ॥ Bhuvo bhah 12701 भोदि ॥ Púrvasya puravah 12711 अपूरवे ॥ Ktva iyadunau 12721 किं खु शोभणे वम्हणे शिक्षि कलिय लभ्ना पलिग्गहे दिसी ॥ Krigamo daduah 1273। कडुछ । गहुन ॥ Dir ichechoh 12741 जमजल अन्त पेस्तिई इदो य्येव आगश्चित् ॥ Ato des cha 12751 अले किं एशे महंदे कलयले शुणीञ्चित् ॥ Bhavishyati ssih 1276। ता कहिन् गदे लुहिलिप्पर भविस्सिद् ॥ Ato naser dádodádú 1277। जहंपि भागुलायणादो मुद्दं पावेमि ॥ Idánímo dáním 1278। ज्ञाणध दाणिं हमे श्रुक्षाव-दालितित्यणिवाशी थीवले॥ Tasmát táh 1279। ता याव पविशामि॥ Mo 'ntyán no vedetoh 12801 युन्नं शिमं । शिलशं शिमं ॥ Evárthe yyeva 12811 मन य्येच ॥ Hanje chetyáhváne 12821 हंजे चटुलिके॥ Hímánahe vismayanirvede 12831 विसमये यथा Udáttarághave राख्यसः। हीमणहे जीवंतवस्ता मे जणाणी ॥ निर्वेदे। यथा Vikrántabhíme राख्यसः। हीमाणहे पिलसंता हगे एदेण नियवि-थियो दुञ्जविश्वदेश ॥ Nam nanvarthe 1284। एं अवशलो पशप्प-ग्रीञा लायागो॥ Ammahe harshe 1285। झम्महे एयाए ज्ञिमिल्लार ज्ञापिलगिठते भवं ॥ Híhí vidúshakasya 1286। हीही संपन्ना मे मखोर्था पियवयस्तस्त ॥ Şesham prákritavat' 1287। मागध्यामिप दीर्घह्रस्वी मिथो वृज्ञी । १.४.। इत्यारभ्य तो दोऽनादी शौरसेन्यामयुक्त-स्येत्रसात्प्राग्यानि मूलाणि तेषु यान्युदाहरणानि संति तेषु मध्येऽमूनि तदवस्थान्येव मागध्याममूनि पुनरेवंविधानि भवंतीति विभागः स्वयमभ्युद्ध दर्शनीय:॥ IV, 304-325. (fol. 121a.) de dialecto Paisáchica. IV, 326-329. (fol. 122a.) de dialecto Chúlikápaişáchica: Chúlikápaisáchike tritíyaturyayor ádyadvitíyau 1132& 11 चूलिकापैशाचिके वर्गाणां तृतीयतुर्ययोः स्थाने यथासंख्यमाद्यद्वितीयो भवतः ॥ नगरं नकरं । मार्गेणो मक्कनो । गिरितटं किरितटं । मेघो मेखो । व्याघो वक्खो । घर्मो खम्मो । राजा राचा । जर्जरं चचरं । जीमृतश्रीमृतो । निर्फरो निछरो । फ्रिंरइछछरो । तडागं तटाकं । मंडलं मंटलं । उमरुकः टमरुको । गाढं काठं । पंढं संठं । ढक्का ठक्का । मदनो

मतनो । कंदर्पः कंतप्पो । दामोदरस्तामोतरो । मधुरं मधुरं । बांधवः पंचवो । धूली पूली । बालकः पालको । रभसो रफसो । रंभा रंफा । भगवती फकवती । नियोजितं नियोचितं ॥ क्षचिल्लास्याणि । पडिमा इत्यस्य स्थाने पिटमा। दाढा इत्यस्य स्थाने ताठा ॥ Rasya lo vlpha ॥ ३२९॥ चूलिकापैशाचिके रस्य स्थाने लो वा भवति ॥ पनमघ पनयपकुष्पितगोलीचलनग्गलग्गपतिविंबं। तससु नखतप्पनेसुं एका-तसतनुषलं लुई। नर्ज्ञतस्य य लीलापातुक्खेवेन जस्स कंपिता वसुषा। उद्यक्षीत समुद्दा सङ्का निपतंति तं हलं नमय ॥ Nádiyujyor anyeshám ॥३२६॥ चूलिकापैशाचिकेऽप्यत्येषामाचार्याणां मतेन तृती-यतुर्ययोरादौ वर्तमानयोर्युजिधातौ चाद्यद्वितीयौ न भवतः ॥ गतिर्गती । यमीं यम्मो। जीमृतो जीमृतो। फूफ्री फूछ्रो। उमरुको उमरुको। ढक्का ढक्का। दामोदरो दामोतरो। बालको बालको। भगवती भकवती। नियो-जितं नियोजितं ॥ Sesham prágvat ॥ ३२९ ॥ चूलिकापैशाचिके तृतीयतुर्थयोरित्यादि यदुक्तं ततोऽत्यच्छेषं प्राक्तनपैशाचिकवद्भवति। नकरं। मक्कनो। खनयोनों गात्वं न भवति। गस्य च नत्वं स्थात्। एवमन्यदिष ॥ IV, 330-446. (fol. 143^a.) de dialecto Apabhransika.

Praeter exempla ad probandas regulas longiores nonnunquam loci poetici occurrunt, quos, quatenus dialecto Mágadhica scripti sint, ex auctoris ipsius hymnis desumtos esse, conjicere possis. Quae exceptiones ársha appellantur, eae e Jainarum libris sacris haustae sunt.

In margine folii 122^a. disticha quatuor manu paulum recentiore adscripta sunt, quibus Hemachandra *Jayasinhadevae*, e Múlarájae (Chulukyakulávatansa) regis stirpe oriundi, filius fuisse traditur.

Haec voluminis pars a Ráṇa, Láḍaṇae filio, anno 1518 accuratissime exarata est. Scriba haec de gente sua addidit: Ṣrí-Múlasanghe Sarasvatígachhe Balát-káragaṇe Ṣrí-Kundakundácháryánvaye, Bhaṭṭárakaṣrí-Padmanandidevás tadanvaye, Bhaṭṭárakaṣrí-Devendra-kírtidevás tadanvaye, Bhaṭṭárakaṣrí-Vidyánandidevás tadanvaye, Bhaṭṭárakaṣrí-Mallibhúshaṇadevás tachchhi-shyasúriṣrímad-Amarakírtis tadanvaye, Meváḍajnátíya-Ṣreshṭha-Láḍaṇa, bháryá ubhayakulaviṣuddhá Bái-láchhú. Tayoḥ putrá: Gorakha-Narmada-Ráṇáḥ. Ta-yoḥ putryaḥ: Pábú, Púrí, Rúpái, Lakshmái, Pánchí. Eteshám madhye Ráṇákena ṣríprákṛitavyákaraṇam li-khápya svakarmakshayártham paropakárártham súriṣrí-mad-Amarakírtaye pradattam iti. (Walker 171b.)

411.

Opera septem. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 239. Long. $10\frac{1}{2}$. Lat. $4\frac{1}{2}$.

Foll. 1-35. (linn. 21.) *Hemachandrae* grammatica Prákritica. (B.)

Páda I. fol. 8^b; II. fol. 14^b; III. fol. 21^b; IV. fol. 35^b.

¹ Hac in sententia voces gaurí, charaṇa, rudra, hara facile cognoscuntur.